

Ηράκλειο 18/2/2013
Αρ. πρωτ. 17

ΓΕΩΤΕΕ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
Λ. Δημοκρατίας 35 – Α' όροφος
Ηράκλειο 71306
Τηλ.-Φαξ:
2810-223303/343906

ΠΡΟΣ

1. ΥΠΕΚΑ , ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ,
Δ/ΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ
κ.. ΣΤ. ΑΡΝΑΟΥΤΑΚΗ
3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Κοιν:

1. ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΓΕΩΤΕΕ
2. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ: «Παρατηρήσεις στο πλαίσιο της Δημόσιας Διαβούλευσης για την αξιολόγηση και την αναθεώρηση του υφιστάμενου ΠΠΧΣΑΑ (Α Φάση)»

Βασική μας θέση είναι ότι ο αναπτυξιακός σχεδιασμός της περιφέρειας Κρήτης, προϋποθέτει ένα ενιαίο χωροταξικό σχεδιασμό βάσει **της έννοιας της φέρουσας ικανότητας**, για όλους τους τομείς της οικονομίας. Μέσα από αυτόν θα πρέπει:

- να διασφαλίζονται η ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα, η μεταποίηση των προϊόντων του, η προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος, του τοπίου και των φυσικών πόρων του καθώς και η διασύνδεση των με τον ήπιο τουρισμό και τον πολιτισμό
- να κατοχυρώνονται τα παραπάνω, μέσα από αυστηρώς οριοθετημένες χρήσεις γης, οι οποίες θα λειτουργούν και θα ελέγχονται από εργαλεία όπως το κτηματολόγιο, το δασολόγιο και οι δασικοί χάρτες, το αγροτικό «κτηματολόγιο» (για την Γεωργία, Κτηνοτροφία) σε συνδυασμό με τις υφιστάμενες εθνικές θεσμοθετήσεις π.χ (Ν. 3839/2011 για Βιοποικιλότητα) και τις διεθνείς συμβάσεις για προστασία περιοχών, τοπίου και ποικιλότητας.

Όλες οι προγραμματιζόμενες υποδομές (πύλες εισόδου, οδικοί άξονες και δίκτυα κ.λ.π), θα πρέπει να εξυπηρετούν την ισόρροπη ανάπτυξη, τη διασύνδεση των τομέων της οικονομίας και την δημιουργία προστιθέμενης αξίας στα προϊόντα και στις υπηρεσίες των, με παράλληλη προστασία των χρήσεων γης. Βασική προϋπόθεση όμως είναι να λαμβάνεται υπόψη η σχέση κόστους – οφέλους όχι μόνο βραχυπρόθεσμα αλλά μακροπρόθεσμα και με γνώμονα πάντα την αναπτυξιακή στρατηγική του τόπου.

Γενική παρατήρηση:

Διαφαίνεται έντονα ότι η μελετητική ομάδα στην προσπάθειά της να αξιολογήσει αντικειμενικά την πορεία υλοποίησης του εν λόγω ΠΠΧΣΑΑ , να εντοπίσει τις αδυναμίες και παράλληλα να λάβει υπόψη της το νέο πλαίσιο πολιτικών και ταυτόχρονα δεσμεύσεων της χώρας (σε διεθνές , ευρωπαϊκό, εθνικό αλλά και περιφερειακό επίπεδο), αφενός εμφανίζει παραλείψεις οι οποίες θα πρέπει να ενσωματωθούν και αφετέρου δημιουργεί αντιφάσεις και θα πρέπει να αναθεωρηθούν κατά την Β Φάση.

Ειδικότερα:

ΤΕΥΧΟΣ Α1

σελ. 5 «Εθνικοί πόλοι και άξονες ανάπτυξης»

Η αναφορά περί χαρακτηρισμού του δίπολου Ηρακλείου - Χανίων ως εθνικός πόλος θεωρούμε ότι τελικά ήταν μια εσφαλμένη προσέγγιση όχι μόνο του υφιστάμενου ΠΠΧΣΑΑ αλλά και του Γενικού που το επέβαλλε (*που ήθελε σε ευρύτερες ενότητες την ανάπτυξη διδύμων πόλεων - πόλων*) αφού εν τοις πράγμασι, δεν λειτούργησε στο νησί ως αναπτυξιακό εργαλείο που θα ενίσχυε την συνοχή αλλά τελικά δημιούργησε μεγαλύτερο αναπτυξιακό χάσμα μεταξύ των πόλεων και ενδοχώρας.

Ως Επιμελητήριο στηρίζουμε τον συγκρητισμό και την ισόρροπη ανάπτυξη σε όλο το μήκος και πλάτος του νησιού και θεωρούμε ότι η επόμενη Β Φάση δεν θα πρέπει να εμπεριέχει τέτοια διάσταση.

Στην Παρ. 3.1.3 Έχει γίνει εκτενής αναφορά στο υφιστάμενο **Στρατηγικό Σχέδιο της Περιφέρειας Κρήτης για την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα και της διαχείρισης των προϊόντων του** και θεωρούμε ότι στο επόμενο Β' στάδιο της μελέτης θα ενσωματωθεί το πλήρες κείμενο του αυτούσιο. Μας ικανοποιεί ιδιαίτερα η έμφαση που δίδεται σε όλη την μελέτη, για την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα του νησιού και την διασύνδεση του με τους υπόλοιπους τομείς της οικονομίας, αφού άλλωστε αποτελεί προϊόν συνεργασίας του Επιμελητηρίου μας με τις δομές της περιφέρειας.

ΤΕΥΧΟΣ 2

A.1.1.a.6-2: Φυσικο-γεωγραφικά χαρακτηριστικά

6-2.1: Φυσικο-γεωγραφική μορφολογία

Υδρογραφικό δίκτυο (σελ. 16):

Να συμπληρωθεί ότι κατασκευάζεται και το φράγμα του Χαλαυριανού χειμάρου (στα γεωγραφικά όρια του Δήμου Αρχανών Αστερουσίων)

Εξορυκτικές δραστηριότητες σελ. 16:

Αναφέρεται ότι: (σχετικά με την εξορυκτική δραστηριότητα σημειώνεται ότι παρά τον μεγάλο αριθμό των εξορυκτικών σημείων, είναι σποραδική και μικρής κλίμακας για να επηρεάσει τα μορφολογικά χαρακτηριστικά της περιφέρειας.)

Όμως δεν έχει ληφθεί υπόψη ότι υπάρχουν περιοχές π.χ περιοχή Ελαφονησίου (NATURA 2000), στις οποίες υπάρχουν οχλούσες εξορυκτικές δραστηριότητες, οι οποίες απομειώνουν τόσο την αισθητική όσο και την περιβαλλοντική αξία της περιοχής και κατ' επέκταση την ήπια αναπτυξιακή προοπτική της. Επιπροσθέτως δεν εμπεριέχονται ως τέτοιες χρήσεις γης σε υφιστάμενο ΣΧΟΟΑΠ (βλέπε ΣΧΟΟΑΠ Ιναχωρίου, νυν Δήμου Κισσάμου)

Παρακαλούμε όχι μόνο να αναδιατυπωθεί η συγκεκριμένη παράγραφος αλλά και να ληφθούν όσα υπόψη όσο εμπεριέχονται στο υφιστάμενο ΣΧΟΟΑΠ.

6.2.3 ΥΔΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Θα πρέπει να σημειωθεί στο τέλος της παραγράφου, η αξιοσήμαντη υστέρηση της εκπόνησης του Ενιαίου Σχεδίου Ορθολογικής Διαχείρισης του Νερού και την εναρμόνιση με τις απαιτήσεις της οδηγίας πλαίσιο για το νερό 2000/60/ΕΕ, που αφορά στο Υδατικό διαμέρισμα της Κρήτης (No 13), με απόλυτη ευθύνη του ΥΠΕΚΑ.

Θα πρέπει να διασυνδεθεί - παραπέμπει ο νέος ΠΠΧΣΑΑ στο Διαχειριστικό Σχέδιο για το νερό στα θέματα που αφορούν την παρακολούθηση της ποιότητας των υδάτων και την τιμολόγηση του νερού όταν θα ολοκληρωθεί.

Απαραίτητη όμως προϋπόθεση για να προσεγγιστεί η ορθολογική διαχείριση και τιμολόγηση του αρδευτικού νερού είναι η δημιουργία ενιαίου φορέα διαχείρισης του συνόλου των υδατικών πόρων (δημόσιων και ιδιωτικών) που καταναλώνονται από τον πρωτογενή τομέα. Ο φορέας αυτός θα έχει εμβέλεια σε επίπεδο Π.Ε. Μέσα από αυτή την ενιαία διαχείριση θα δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις ελέγχου και προστασίας αυτού του πόρου, καθώς επίσης και ο ενιαίος σχεδιασμός των αρδευτικών υποδομών και η πιθανή επέκτασή των. Θα μπορεί να καθορισθεί η μέγιστη επιτρεπτή κατανάλωση νερού ανάλογα με τον τύπο του εδάφους και την καλλιέργεια.

6.3.1 Φορείς με χωρικές αρμοδιότητες &

6.3.2 Γεωγραφική Οργάνωση της Διοίκησης στο εσωτερικό της περιφέρειας

Πρέπει να αναφερθεί η ανάγκη αναδιοργάνωσης των όλων των διοικητικών δομών (ΥΠΑΑΤ, Αποκεντρωμένης, Περιφέρειας, ΟΤΑ Α' Βαθμού) που παρέχουν υπηρεσίες που σχετίζονται με τον πρωτογενή τομέα στην περιφέρεια Κρήτης, καθώς και των λειτουργιών τους προκειμένου να υπηρετήσουν τον Στρατηγικό Σχεδιασμό για την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα με συμπληρωματικότητα και όχι με αλληλεπικαλύψεις και αναποτελεσματικότητα. Επίσης να αναφερθεί το ενδεχόμενο δημιουργίας πυρήνων Αγροτικής Ανάπτυξης με συγκέντρωση όλων των δομών – υπηρεσιών (Έρευνας, των Γεωργικών Προειδοποιήσεων, των υπηρεσιών Αγροτικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας, άλλων δομών του ΥΠΑΑΤ, του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, κ.λ.π)

6.5.4 CLUSTERS

Να αναφερθούν τα clusters των οينوποιών της Ανατολικής & Δυτικής Κρήτης αφού έχουν να επιδείξουν σημαντικά αποτελέσματα στην προώθηση του προϊόντος και την διασύνδεση του τομέα με τον τουρισμό. Επίσης αξιοσημείωτη είναι η παρουσία της Ένωσης Αγροτουρισμού Κρήτης που αποτελεί οριζόντια ομαδοποίηση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς της μεταποίησης αγροτικών προϊόντων του αγροτουρισμού της εστίασης κ.λ.π .

Επίσης στην σελ. 81 της ίδιας ενότητας να ενσωματωθούν τα Ινστιτούτα Αμπέλου & Λαχανοκομίας καθώς και Φυτοπροστασίας και το Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων αφού αποτελούν επίσης δυναμικές παρουσίες σε διεθνές επίπεδο στον τομέα της Αγροτικής Έρευνας

A.1.1.a.6-7:

6-7.1: Μεταβολές στις πολιτικές προστασίας του Αγροτικού χώρου

Με ιδιαίτερη ικανοποίηση παρατηρούμε την έμφαση που δίδεται από την πλευρά των μελετητών

- στην προστασία του αγροτικού χώρου και του τοπίου και χαρακτηρίζεται ως το ένα από τα τρία συγκριτικά πλεονεκτήματα για την Κρήτη (προϊόντα, φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, ποιοτικός τουρισμός)
- στην μη οριοθέτηση των κτηνοτροφικών ζωνών από τις Υπηρεσίες του αρμόδιου Υπουργείου, και στην μη καθιέρωση θεσμικά της υποχρέωσης για την άσκηση της εκτατικής κτηνοτροφικής δραστηριότητας σε «ζώνες εναλλασσόμενης βόσκησης», για την προστασία των δασών και των εδαφών και την ανανέωση του φυσικού περιβάλλοντος.
- στην κατάσταση του παράκτιου χώρου της βόρειας και της νότιας ακτής που υποβαθμίζεται καθημερινά, διότι δεν υπάρχει έλεγχος χρήσεων με στόχο τη συνολική αναβάθμισή της και με σαφή κατεύθυνση την καταλληλότητα και τη συμβατότητά τους

με την προστασία και ανάδειξη των στοιχείων του φυσικού και του πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Είμαστε απολύτως θετικοί στην θεσμοθέτηση των χρήσεων γης και της οριοθέτησης των βοσκοτόπων ώστε να μην υπάρχουν αντεκδικήσεις μεταξύ των διαφορετικών παραγωγικών μερών.

Να προστατευτεί με κάθε θεσμικό τρόπο η γεωργική γη, η γη υψηλής παραγωγικότητας από τις πιέσεις και απομειώσεις τόσο της οικιστικής επέκτασης όσο και πιθανών άλλων «μεγαλόπνοων» και πολλά υποσχόμενων δραστηριοτήτων.

Είμαστε απολύτως βέβαιοι ότι η προώθηση του αναδασμού θα λειτουργήσει θετικά και καταλυτικά στην περαιτέρω προστασία της γης υψηλής παραγωγικότητας.

6-7.4: Μεταβολές στις πολιτικές προστασίας και ανάδειξης του Ορεινού χώρου σε συνδυασμό με την παρ. 6.8.1 (Τεύχος 4) Μεταβολές στις ζώνες προστασίας Φυσικού Περιβάλλοντος

- Να συσταθούν οι φορείς διαχείρισης και να εκδοθούν τα αντίστοιχα Π.Δ προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία των προστατευόμενων περιοχών και γενικότερα των περιοχών υπαίθρου και ορεινού χώρου. Δεν επιτρέπεται ο ένας και μοναδικός φορέα Διαχείρισης του Ορεινού Όγκου των Λευκών Ορέων να κινδυνεύει λόγω δημοσιονομικής στενότητας.
- Δεν υπάρχει καμία αναφορά για το Γεωπάρκο του Ψηλορείτη και το σχεδιαζόμενο αντίστοιχο της Σητείας

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΤΕΥΧΟΥΣ 3: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΑΠΕ

Παρ. 2 πρέπει να αφαιρεθεί η παρακάτω παράγραφος.: *«...σημειώνεται επίσης ότι δεν μπορεί να αποτελέσει περιοχή απαγόρευσης χωροθέτησης Αιολικών Πάρκων το σύνολο των περιοχών που μελετήθηκαν στις ΕΠΜ και στα ΕΔΣ για να προκύψουν οι ζώνες απαγόρευσης.»*

και να παραμείνει το πρώτο σκέλος «Πρέπει να υπογραμμιστεί το γεγονός ότι θα μπορούσε να εξεταστεί η υιοθέτηση απαγόρευσης χωροθέτησης εντός των παραπάνω ζωνών προστασίας ακόμη και στην περίπτωση, όπου αν και έχουν εκπονηθεί δεν έχουν εγκριθεί Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες και Ειδικά Διαχειριστικά Σχέδια. Σημειώνεται ότι στην Κρήτη έχουν εκπονηθεί 9 ΕΠΜ και 3 ΕΔΣ χωρίς να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία έγκρισης και έκδοσης των προβλεπόμενων διοικητικών πράξεων».

ΤΕΥΧΟΣ 4 .

Μέτρα - ενέργειες – πρωτοβουλίες (σελ. 92, 93)

Δεν υπάρχει καμία αναφορά (ούτε σε αυτό το σημείο ούτε κάπου αλλού) σχετικά με τις δομές που υπηρετούν την αγροτική έρευνα και που αποδεδειγμένα έχουν επίσης διεθνή εμβέλεια όπως είναι τα (Ινστιτούτα του ΕΘΙΑΓΕ, το Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων, το ΤΕΙ Κρήτης). Επίσης θα πρέπει να γίνει αναφορά για την επαναλειτουργία της Σχολής Ασωμάτων αφού είναι η μια και μοναδική δομή για την κτηνοτροφία στο νησί που θα ενισχύσει την εξωστρέφεια του τομέα. Θα πρέπει να σημειωθεί ιδιαίτερα ότι ο υπερτοπικός χαρακτήρας του πρωτογενούς τομέα δεν μπορεί να υποστηριχθεί αν δεν υπάρχουν ενεργές δυναμικές ερευνητικές δομές.

Αντιφάσεις

Ενώ οι μελετητές έχουν δώσει έμφαση με πολλαπλές αναφορές στην ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα της διαχείρισης των προϊόντων του μέσα από την μεταποίηση και την διασύνδεση του με τον τουρισμό, τον πολιτισμό και το φυσικό περιβάλλον (όπως άλλωστε φαίνεται και στο Τεύχος 2, Δράσεις για την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και των ευκαιριών

της Κρήτης καθώς στο τεύχος 6 στην σύνοψη της έκθεσης,) στην συνέχεια στην παραγ. (3) του τεύχους 2 πρωτοβουλίες τεχνικού χαρακτήρα, που απαιτούν συνέχεια, συνέπεια και ισχυρές χρηματοδοτήσεις αναφέρονται τα:

- η προετοιμασία μέτρων και δράσεων για την προσαρμογή στο νέο δεδομένο της αντικατάστασης του Α/Δ Ηρακλείου από νέο σύγχρονο Α/Δ στο Καστέλι
- τη δημιουργία αναπτυξιακού περιβάλλοντος προώθησης των ΑΠΕ και των τεχνολογιών που αναπτύσσονται γύρω από αυτές, ώστε η Κρήτη να αποτελέσει κέντρο ανάπτυξης επιδεικτικών πιλοτικών και παραγωγικών εφαρμογών

Σε σχέση με τα δύο παραπάνω:

1. Αεροδρόμιο Καστελίου

Άποψη μας είναι ότι οι μελετητές αντιφάσκουν, αφού

1. σε αυτή την φάση δεν μπορεί να αναφέρεται έτσι αβίαστα η αντικατάσταση του Α/Δ Ηρακλείου με αυτό του Καστελίου,
2. γνωρίζουν όλη την διαδρομή για την επιλογή και επιβολή της συγκεκριμένης θέσης, η οποία δεν είναι προϊόν μελέτης που έχει προσεγγίσει και άλλες εναλλακτικές θέσεις με τις μικρότερες επιπτώσεις
3. η χωροθέτηση γίνεται σε περιοχή κατεχορήν γεωργική, υψηλής παραγωγικότητας που θα απομειώσει τον πρωτογενή τομέα ολόκληρης της Π.Ε Ηρακλείου,
4. γνωρίζουν ότι θα αλλοιώσει ανεπιστρεπτή το χαρακτήρα της περιοχής και θα ωθήσει μια ολόκληρη κοινωνία να αλλάξει φυσιογνωμία και κουλτούρα

Στόχος λοιπόν δεν μπορεί να είναι η κατασκευή ενός φαραωνικού έργου που θα καταστρέψει άλλη μια περιοχή, για να εξυπηρετήσει ποιους?

- το μοντέλο του μαζικού τουρισμού που δεν αποτελεί προτεραιότητα της περιφερειακή αρχής, όπως άλλωστε προβάλλεται μέσα από τις αποφάσεις του αρμοδίου οργάνου της και τις δράσεις που η ίδια αναπτύσσει
- τον πρωτογενή τομέα?
- τον πολιτισμό, την τοπική κοινωνία? Ποιους?

2. Σε σχέση με τις ΑΠΕ

Η εκφρασμένη άποψη του Επιμελητηρίου μας είναι ότι είμαστε υπέρ των ανανεώσιμων πηγών που θα υπηρετούν όμως την βιώσιμη ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα και την προστασία του περιβάλλοντος (ανάπτυξη μικρών φωτοβολταϊκών για την εξυπηρέτηση γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, αξιοποίηση τη βιομάζας για παραγωγή εδαφοβελτιωτικών κ.λ.π) και επαναλαμβάνουμε την πλήρη αντίθεση μας στην κατασκευή μονάδων ΑΠΕ βιομηχανικού τύπου.

Δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση και στο όνομα οποιασδήποτε κρίσης να επιτραπεί η δημιουργία έργων τα οποία γίνονται με βάση μόνο επιχειρηματικά κριτήρια, χωρίς να ρωτήσουν την Κρήτη και τους κατοίκους της.

Κλείνοντας θέλουμε να επαναλάβουμε την μεγάλη αξία των εννοιών της φέρουσας ικανότητας και σχέσης κόστους - οφέλους για να έχει διαχρονική αξία και να δημιουργεί συνθήκες βιώσιμης ανάπτυξης ο όποιος σχεδιασμός.

Είμαστε στην διάθεση σας για κάθε περαιτέρω συνεργασία ή διευκρίνιση.

Ο Πρόεδρος της ΔΕ
Δρ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

